

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

1 (8)

Datum

2022-09-05

Ärendebeteckning

209-16633-2022

Midama ekonomi AB
SÖDRA JÄRNVÄGSGATAN 58
82732 Ljusdal

Förenklad delgivning

Tillsyn enligt penningtvättslagen; beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att Midama ekonomi AB (Bolaget) med organisationsnummer 556861–6733 ska betala en sanktionsavgift om FEMHUNDRA FEMTIOTUSEN KRONOR (550 000 kr).

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn enligt penningtvättsregelverket¹ granskat Bolagets allmänna riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Granskningen har visat att bolaget överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Bolaget har haft en mycket bristfällig dokumenterad allmän riskbedömning och har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsen varit allvarlig samt att den inneburit en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Bolaget är sedan den 9 december 2013 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt för verksamheterna bokföring, redovisning och skatterådgivning. Bolaget har sitt säte i Gävleborgs län. Bolagets verksamhet omfattas därmed enligt penningtvättsregelverket av Länsstyrelsens tillsyn.

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen skickade den 22 april 2022 ett föreläggande till bolaget om att komma in med upplysningar och handlingar som rör verksamhetens allmänna riskbedömning enligt penningtvättsregelverket.

Den 28 april 2022 kom bolaget in med svar till Länsstyrelsen. I bolagets svar återfinns bolagets handling benämnd ”Riskbedömning av byråns verksamhet”.

Motivering till beslutet

Bakgrund

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Fysiska och juridiska personer som bedriver vissa typer av verksamhet ska registrera sin verksamhet i Bolagsverkets register mot penningtvätt och följa de krav som lagen ställer upp. Två av de sektorer som omfattas av penningtvättslagens regler är yrkesmässig verksamhet som avser bokföring- och redovisningstjänster och skatterådgivning.

Den generella risken för penningtvätt inom sektorerna för skatterådgivare samt bokförings- och revisionstjänster bedöms vara betydande. Det är vanligt att man inom sektorn för bokförings- och revisionstjänster har kunder inom branscher som är kända för att vara mer utsatta för ekonomisk brottslighet än andra, till exempel bygg- och restaurangbranschen.²

Genom tillsynen kontrollerar Länsstyrelsen att verksamheten drivs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen får förelägga den som driver verksamhet som omfattas av penningtvättslagen att lämna de upplysningar och ge tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen har även rätt att ingripa mot en verksamhetsutövare som överträder en bestämmelse i 2–6 kap. penningtvättslagen eller Länsstyrelsens föreskrifter på området.

En verksamhetsutövare ska bland annat ha en dokumenterad allmän riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen har i detta ärende endast granskat och bedömt bolagets allmänna riskbedömning. Bolagets övriga skyldigheter enligt penningtvättsregelverket har Länsstyrelsen inte granskat.

² Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021.

Allmän riskbedömning

Bolaget har gett in en handling benämnd ”Riskbedömning av byråns verksamhet”.

I detta dokument anges sex huvudkategorier av tjänster och kunder med angivande av olika risknivåer. Bolaget anger att man tillhandahåller tjänster inom åtta olika områden, där risken med respektive tjänst anges som låg eller medel. Det anges även att bolaget har [REDACTED] kunder, vilket angetts som låg risk. Bolaget gör alltid en rimlighetsbedömning på kunder och [REDACTED]. Kunderna finns inom [REDACTED], vilket anges vara förknippat med en medel risk. Vidare anges att bolagets kunder finns i [REDACTED] och ett fåtal inom [REDACTED], vilket anges som medel risk. I fritext anges att bolaget inte antar kunder med [REDACTED], kontroll av ID samt analys av verksamheten (kundens) görs via [REDACTED] och att kunskap finns genom erfarenhet och mönster hos andra kunder. Kunder i branscher som bolaget inte har erforderlig kompetens inom antas ej. Bolaget anser att deras sammanfattade riskbedömning är låg men för vissa delar av verksamheten bedöms risken som medel.

Syftet med den allmänna riskbedömningen är att bedöma om och hur en verksamhetsutövers tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt penningtvättsregelverket ska den allmänna riskbedömningen av verksamheten vara dokumenterad och uppdaterad. Den ska innehålla en bedömning av hur de produkter och tjänster som verksamhetsutövaren tillhandahåller i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster som man tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns. Verksamhetsutövaren ska också ta hänsyn till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar. Verksamhetsutövaren ska bestämma omfattningen av den allmänna riskbedömningen med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som man kan anta finns i den egna verksamheten. Eftersom verksamhetsutövaren ska utforma den allmänna riskbedömningen så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder är den av stor vikt för flertalet åtgärder i penningtvättslagen.³

³ Se prop. 2016/17:173 s. 511.

Länsstyrelsen konstaterar att Bolaget kortfattat beskrivit vilka tjänster som erbjuds i verksamheten och hur den generella kundstrukturen ser ut samt angett risknivåer för dessa olika delar. Det saknas dock identifiering och analys av vilka risker som kan förknippas med de specifika tjänster som erbjuds och de kundtyper som förekommer i verksamheten. Bolaget har inte heller motiverat de angivna risknivåerna, som varierar från låg till medel, genom någon analys och bedömning av varför en viss tjänst eller kundstruktur är förknippad med en viss risk.

Enligt penningtvättslagen ska verksamhetsutövaren också ta hänsyn till uppgifter som kommer fram vid rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar. Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Länsstyrelsen kan utifrån bolagets allmänna riskbedömning inte bedöma om bolaget tagit hänsyn till dessa omständigheter.

Sammanfattningsvis har bolaget genom sin allmänna riskbedömning inte besvarat frågan hur verksamhetens tjänster kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och inte heller motiverat den angivna risken för att detta skulle kunna ske.

Länsstyrelsen bedömer mot denna bakgrund att det finns stora brister i bolagets allmänna riskbedömning i förhållande till de krav som ställs upp i penningtvättsregelverket och att denna därmed inte kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder som krävs. Att bolagets allmänna riskbedömning varit mycket bristfällig utgör en överträdelse av bestämmelserna om allmän riskbedömning.

Val av ingripande

Bolaget har överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har i sådana fall rätt att ingripa. Valet av ingripande är i hög grad beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas.⁴ Länsstyrelsen ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som uppstått och graden av ansvar. Vid överträdelser som inte är ringa får ett ingripande ske genom beslut om sanktionsavgift.

Länsstyrelsen tar i denna del hänsyn till följande omständigheter. Bolagets verksamhet har sedan den 9 december 2013 varit anmäld till

⁴ Se prop. 2016/17:173 s. 411 och s. 554.

Bolagsverkets register mot penningtvätt och bolaget kan förväntas ha kännedom om de skyldigheter som finns enligt penningtvättsregelverket. Det har inte framkommit att bolaget under någon del av den tid som nu gällande penningtvättslag varit i kraft har haft en allmän riskbedömning i verksamheten som uppfyllt penningtvättsregelverkets krav. Överträdelsen har legat inom bolagets kontroll.

Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter.

Den överträdelse som Länsstyrelsen har konstaterat kan inte bedömas som ringa. De brister i verksamhetens allmänna riskbedömning som Länsstyrelsen konstaterat ovan och vad dessa brister ger för följderna måste i stället innebära att överträdelsen anses som allvarlig. Länsstyrelsen bedömer att överträdelsen har inneburit en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁵ Länsstyrelsen har vid sin bedömning även beaktat att det inom de sektorer där bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en betydande risk för penningtvätt.

Det finns vid ovan angivna förhållanden skäl för Länsstyrelsen att besluta om en sanktionsavgift mot bolaget.

Sanktionsavgiftens storlek

När Länsstyrelsen fastställer sanktionsavgiftens storlek ska myndigheten ta särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått, skador som har uppstått, graden av ansvar samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen. Dessa omständigheter är typiskt sett sådant som Länsstyrelsen kan beakta i både förmildrande och försvårande riktning. Utgångspunkten är att Länsstyrelsen ska beakta alla relevanta omständigheter och som en allmän utgångspunkt bör storleken på avgiften stå i proportion till hur allvarlig överträdelsen är.⁶

Med finansiell ställning avses exempelvis verksamhetsutövarens årsomsättning, men Länsstyrelsen bör kunna beakta även andra faktorer. Sanktionsavgiftens storlek bör i regel stå i relation till verksamhetsutövarens storlek och omsättning.⁷ Enligt bolagets årsredovisning för perioden 2020-10-01–2021-09-30 uppgick bolagets nettoomsättning till 13 395 000 kronor.

⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 404.

⁶ Se prop. 2016/17:173 s. 555 f. och Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 16 december 2021 i mål nr 2311-21 och mål nr 2334-21.

⁷ Se prop. 2016/17:173 s. 403 f. och s. 556.

Länsstyrelsen får inte bestämma sanktionsavgiften till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att fastställa om bolaget gjort en vinst till följd av överträdelsen. Därmed får sanktionsbeloppet högst uppgå till motsvarande en miljon euro.

Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁸ Som framgår ovan bedömer Länsstyrelsen att den konstaterade överträdelsen är allvarlig. Vid denna bedömning har Länsstyrelsen tagit särskild hänsyn till att bolagets allmänna riskbedömning har sådana brister att den inte har kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder och att överträdelsen har bedömts innebära en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att bolaget begått en överträdelse av centrala delar av penningtvätsregelverket. Överträdelsen har också legat inom bolagets kontroll och pågått under hela tillsynsperioden. Detta utgör försvårande omständigheter. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter. Vid dessa förhållanden samt med hänsyn till bolagets finansiella ställning, anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften ska bestämmas till 550 000 kronor.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § p.19 och 20, 2 kap. 1–2, §§, 7 kap. 1–2, 5, 10–11, 13 och 25 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av funktionschef Helena Schultz med Poonam Dayal som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Ann-Charlotte Broman medverkat.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

⁸ Se prop. 2016/17:173 s. 357.

Delgivning

Länsstyrelsen kommer att skicka er ett särskilt meddelande, så kallat kontrollmeddelande, om att detta beslut har skickats. Ni får alltså två brev från Länsstyrelsen, normalt med en dags mellanrum. Ni anses delgivna beslutet när två veckor har gått från det att beslutet skickades.

Information

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Bolaget är även fortsatt skyldiga att ha upprättade och uppdaterade riskbedömningar, rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsinitiativ.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Ytterligare information om penningtvättslagen och era skyldigheter finns på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 16633–2022.